

การศึกษา

จัด 'มาตรา 44' ดัดหลังมหา'ลัย แก่... 'อธิการฯ-สภา' ไร้อธรรมภิบาล

ปรียามาหลายครั้งหลายคราว่าจะเสนอให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ใช้มาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2557 (ฉบับชั่วคราว) ซึ่งเป็นกฎหมายพิเศษ เข้าไปแก้ไขปัญหา "ธรรมภิบาล" ภายในอุดมศึกษาไทย ซึ่ง "พล.อ.ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ" รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) มองว่าอยู่ในภาวะ "วิกฤต" ในขณะที่กฎหมายปกติไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ เนื่องจากมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง มีกฎหมายเป็นของตัวเอง

โดย พล.อ.ดาว์พงษ์ แจกแจงว่าการใช้มาตรา 44 จะเข้าไปช่วยดูแลในภาพรวมของมหาวิทยาลัยที่มีปัญหาเรื่องธรรมภิบาล แต่ยังคงให้อิสระกับมหาวิทยาลัยในเรื่องอื่นๆ

แนวคิดดังกล่าวเกิดขึ้นหลังจากสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ โดยเฉพาะกลุ่มของที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) ไม่เห็นด้วยกับหลักเกณฑ์หลายๆ เรื่องที่ในร่าง พ.ร.บ.การอุดมศึกษา พ.ศ. ... ที่จะนำไปใช้กำกับดูแลมหาวิทยาลัยที่มีปัญหายกใน

ล่าสุด พล.อ.ดาว์พงษ์ ได้เสนอเรื่องกลับไปยัง "พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา" นายกรัฐมนตรี และหัวหน้า คสช. หลังจาก พล.อ.ประยุทธ์ ได้ส่งเรื่องกลับมาให้ ศธ. ปรับแก้แล้ว...

คาดกันว่าน่าจะมี "รายชื่อ" ของ "มหาวิทยาลัยรัฐ" และ "มหาวิทยาลัยเอกชน" ที่อยู่ในคำสั่ง คสช. ลีดแรก ไม่น่าจะเกิน 4-5 แห่ง!!

โดยรัฐมนตรีว่าการ ศธ. ได้ชี้แจงเหตุผลความจำเป็นที่ต้องใช้มาตรา 44 มาจัดการกับมหาวิทยาลัยที่มีปัญหาเรื่องธรรมภิบาลว่า เรื่องนี้จำเป็นต้องทำ เพื่อให้ปัญหาต่างๆ ซึ่งกฎหมายปกติไม่สามารถเข้าไปแก้ไขได้ เพื่อให้มหาวิทยาลัยจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เบื้องต้นคำสั่งที่เสนอให้หัวหน้า คสช. พิจารณา มี 2 รูปแบบ คือ เป็นคำสั่งเพื่อแก้ไขปัญหามหาวิทยาลัยในภาพรวม

ส่วนอีกคำสั่งจะระบุชื่อมหาวิทยาลัยที่ผู้บริหาร นายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการ

สภามหาวิทยาลัย มีปัญหาเรื่องธรรมภิบาล และ ศธ. ไม่มีอำนาจตามกฎหมายปกติจะเข้าไปดูแลได้

อย่างไรก็ตาม การขอใช้มาตรา 44 ก็เพื่อให้มหาวิทยาลัยบริหารจัดการการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมั่นใจว่ามหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพ และไม่มีความผิดปกติ จะไม่ได้รับผลกระทบแน่นอน!!

สำหรับรูปแบบของการใช้มาตรา 44 เข้าไปแก้ไขปัญหามหาวิทยาลัยในภาพรวมในครั้งนี้นพ.กัจจกร ตติยภักดิ์ ปลัด ศธ. ระบุว่า มาตรา 44 นี้ จะไม่ได้ใช้กับมหาวิทยาลัยทุกแห่ง แต่จะใช้กับมหาวิทยาลัยที่มีปัญหา โดยในคำสั่งจะระบุชื่อมหาวิทยาลัยที่มีปัญหาเรื่องธรรมภิบาล โดยเฉพาะธรรมภิบาลของผู้บริหาร นายกสภา และกรรมการสภา ซึ่งจะมีลักษณะคล้ายกับการตั้งคณะกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยเอกชน

"ที่มีผู้เสนอว่าน่าจะระบุชื่อมหาวิทยาลัยที่มีปัญหาหลงไปเลย จะทำให้เห็นถึงความชัดเจนของการแก้ปัญหา และระยะเวลาในการเข้าไปดูแล เหมือนชิมลางว่าจะจัดการปัญหาได้หรือไม่ โดยคำสั่งในมาตรา 44 ที่ออกมานี้ จะมีทั้งชื่อมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน"

อย่างไรก็ตาม หากย้อนกลับไปถึงต้นเหตุที่ทำให้ พล.อ.ดาว์พงษ์ ตัดสินใจเสนอ

ให้หัวหน้า คสช.ใช้อำนาจพิเศษอย่างมาตรา 44 มาจัดการกับสถาบันอุดมศึกษาที่มีปัญหาส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะว่าในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา สถาบันอุดมศึกษาซึ่งใครๆ คาดหวังว่าจะเป็นที่พักพิงของสังคม ในยามที่บ้านเมืองมีปัญหาหรือเมื่อเกิดวิกฤตขึ้นในประเทศ

แต่ดูเหมือนความคาดหวังเหล่านี้ นับวันจะเลือนราง...

เพราะบุคคลที่เราเรียกกันว่า "ปัญญาชน" หรือ "ผู้ทรงคุณวุฒิ" ทั้งหลาย ซึ่งมีดีกรีเป็นถึง "ดีออกเตอร์" และอาจพ่วงด้วยตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ว่าจะเป็น "ศาสตราจารย์", "รองศาสตราจารย์" หรือ "ผู้ช่วยศาสตราจารย์" หรือเป็นบุคคลที่เป็นที่รู้จัก มีผู้นับหน้าถือตามากมาย แต่เมื่อถูกคัดเลือกเข้าไปรับตำแหน่ง "อธิการบดี", "นายกสภา", "กรรมการสภา" หรือตำแหน่งบริหารอื่นๆ หลายๆ ครั้ง กลับทำให้ประชาคมในมหาวิทยาลัยนั้นๆ ต้อง "ผิดหวัง" อย่างรุนแรง...

ไม่ว่าจะเป็นการเล่นพรรคเล่นพวก เล่นการเมืองกันภายในมหาวิทยาลัย เพื่อให้คนของตนได้เป็นผู้บริหาร หรือการ "ฮั้ว" กันระหว่างอธิการบดี กับนายกสภา เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ส่วนตัว

หรือปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ระหว่างอธิการบดี กับสภามหาวิทยาลัย จนเกิดการทะเลาะเบาะแว้งกัน ซึ่งเรื่องเหล่านี้ถูก "แฉ" ให้ได้ยินได้ฟังเป็นระยะๆ

ซึ่งเดิมปัญหาเหล่านี้ เชื่อกันว่าจะเกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยที่ตั้งขึ้นใหม่ ในมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก หรือที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล แต่ถ้าดูจากข่าวคราวที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน จะพบว่าปัญหาเหล่านี้ได้ลุกลามมาถึงมหาวิทยาลัยใหญ่ๆ หลายแห่ง ล่าสุด "มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มก.)" ก็มีความขัดแย้งในการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย หลังจากก่อนหน้านี้มีปัญหาในการสรรหาอธิการบดี จนถึงขณะนี้ก็ยังไม่มีอธิการบดีตัวจริง

ล้วนมหาวิทยาลัยที่คาดว่าจะมีรายชื่อติดอยู่ในไฟแรกของคำสั่ง คสช. ที่จะใช้มาตรา 44 เข้าไปจัดการปัญหา ว่ากันว่าน่าจะเป็นมหาวิทยาลัยที่เคยถูกผู้บริหาร ศธ. เรียกพบ ขณะเดียวกัน ก็เกิดปรากฏการณ์ที่ผู้บริหารมหาวิทยาลัยทั้งรัฐ และเอกชนหลายแห่งพยายามวิ่งเต้นสอบถามกับผู้บริหาร ศธ. ว่ามีรายชื่อมหาวิทยาลัยของตนเองปรากฏอยู่ในคำสั่งของ คสช. หรือไม่...

อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยที่คาดว่าจะมีรายชื่อปรากฏในคำสั่ง คสช. อาทิ "มหาวิทยาลัยมหาสารคาม" ที่มีปัญหาความขัดแย้งภายในอย่างรุนแรง และถูกวิพากษ์อย่างรุนแรงกรณีอดีตอธิการบดี และสภา ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน แม้ขณะนี้อดีตผู้บริหารจะโดนคำสั่งตามมาตรา 44 ย้ายเข้ามาสังกัดสำนักปลัด ศธ. แล้วก็ตาม

"มหาวิทยาลัยบูรพา" อีกสถาบันที่ถูกร้องเรียนเกี่ยวกับกระบวนการสรรหาอธิการบดี จนถึงขั้นฟ้องร้องกัน และยังไม่สามารถแก้ไขปัญหามาจนถึงทุกวันนี้ โดยยังมี นพ.สมพล พงษ์ไทย อดีตอธิการบดี ที่รักษาการอธิการบดีมายาวนานกว่า 4 ปี

"มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์" มีปัญหาร้องเรียนเกี่ยวกับการสรรหาอธิการบดี และสภามหาวิทยาลัย ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ามหาวิทยาลัยอื่นๆ เพราะแม้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) จะส่งรายชื่ออธิการบดีกลับไปให้สภามหาวิทยาลัยทบทวนใหม่ รวมถึงให้ทบทวนการแต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัย เนื่องจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ชี้มูลความผิดเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง และยื่นเรื่องให้ สกอ. ตั้งคณะกรรมการสอบวินัยร้ายแรงอธิการบดี จนถึงขณะนี้ปัญหาต่างๆ ก็ยังไม่คลี่คลาย

ซึ่ง "นายเกษม จันทร์แก้ว" รักษาการนายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ระบุว่า ถ้า คสช. จะใช้อำนาจตามมาตรา 44 จัดการกับ มรภ.สุรินทร์ จริง ก็คงไม่มีใครขัดขืน และพร้อมที่จะปฏิบัติตามคำสั่ง

ทั้ง พล.อ.ดาว์พงษ์ ยืนยันส่งเรื่องให้หัวหน้า คสช. มีคำสั่งให้ใช้มาตรา 44 เรียบร้อยแล้ว ปรากฏว่าทั้งอดีตเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.) นักวิชาการ และอธิการบดี ออกมาสนับสนุนให้ใช้มาตรา 44 จัดการกับมหาวิทยาลัยที่ผู้บริหารไร้ธรรมาภิบาล

แต่ก็มองว่าเป็นเพียงการแก้ไขปัญหา "ระยะสั้น" เท่านั้น...

ดังนั้น เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาไร้ธรรมาภิบาลของผู้บริหาร หรือสภามหาวิทยาลัย "ระยะยาว" จึงมีผู้เสนอให้นำร่าง พ.ร.บ.การอุดมศึกษา พ.ศ. ... มาช่วยเสริม โดยจะต้องผลักดันให้ผ่านในรัฐบาลชุดนี้...

อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมาร่างกฎหมายดังกล่าวถูกคัดค้านจากผู้บริหารมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ เพราะเกรงว่าจะถูกควบคุม และขาดความอิสระ ทั้งๆ ที่ ศธ. และ สกอ. ยืนยันว่าจะเข้าไปกำกับดูแลเฉพาะมหาวิทยาลัยที่มีปัญหา...

ก็ต้องดูว่าหัวหน้า คสช. จะจัด "มาตรา 44" ออกมา "ดัดหลัง" บรรดา มหาวิทยาลัยที่ไร้ธรรมาภิบาล...หรือไม่!! ●